C/2025/6772

23.12.2025 г.

СТАНОВИЩЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

от 18 ноември 2025 година

относно предложение за пакет за фискално опростяване, съдържащ целенасочени промени в някои правила за икономическото управление на съюза

(CON/2025/37)

(C/2025/6772)

Въведение и правно основание

На 17 и 22 октомври 2025 г. Европейската централна банка (ЕЦБ) получи искания съответно от Съвета на Европейския съюз и Европейския парламент за становище относно: а) предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на регламенти (ЕС) № 1173/2011 и (ЕС) № 473/2013 във връзка със съгласуването с рамката за икономическо управление на ЕС и допълнителното опростяване на тази рамка ([1]) (наричано по-долу „предложеният регламент за изменение на регламенти (ЕС) № 1173/2011 и (ЕС) № 473/2013“); и б) предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 472/2013 за изменение на Регламент (ЕС) № 472/2013 по отношение на икономическото и бюджетно наблюдение над държавите членки в еврозоната, изпитващи или застрашени от сериозни затруднения по отношение на финансовата си стабилност ([2]) (наричан по-долу „предложеният регламент за изменение на Регламент (ЕС) № 472/2013“).

Освен това на 17 октомври 2025 г. ЕЦБ получи искане от Съвета на Европейския съюз за становище относно предложение за регламент на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 332/2002 на Съвета по отношение на условията на финансиране и използването на диверсифицирана стратегия за финансиране ([3]) (наричан по-долу „предложеният регламент за изменение на Регламент (ЕО) № 332/2002“, а заедно с предложения регламент за изменение на регламенти (ЕС) № 1173/2011 и (ЕС) № 473/2013 и предложения регламент за изменение на Регламент (ЕС) № 472/2013 – „предложените регламенти“).

ЕЦБ е компетентна да даде становище на основание член 127, параграф 4 и член 282, параграф 5 от Договора за функционирането на Европейския съюз, тъй като предложените регламенти се отнасят до основната цел на Европейската система на централните банки за поддържане на ценова стабилност, както е посочено в членове 127, параграф 1 и 282, параграф 2 от Договора и член 2 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка. Управителният съвет прие настоящото становище съгласно член 17.5, първо изречение от Процедурния правилник на Европейската централна банка.

1. Общи бележки

1.1. ЕЦБ приветства предложените регламенти, които включват необходими и целенасочени промени в някои специфични за еврозоната правила на Съюза за икономическо управление. Тези промени имат за цел да гарантират съответствието им с всеобхватната реформа на икономическото управление на целия Съюз, приета през април 2024 г. ([4]) Специфичните за еврозоната елементи на икономическото управление на Съюза, обхванати от предложените регламенти, не бяха включени в тази всеобхватна реформа и поради това следва да бъдат приведени в съответствие с нея. С предложените регламенти се цели също така да се намалят изискванията за докладване, приложими към държавите членки, включително да се избегне дублиране на докладването.

([1]) COM(2025) 591 final.
([2]) COM(2025) 593 final.
([3]) COM(2025) 595 final.
([4]) Реформата се състои от Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета (ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj), Регламент (ЕС) 2024/1264 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1467/97 за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (OJ L, 2024/1264, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) и Директива (ЕС) 2024/1265 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Директива 2011/85/ЕС за изменение на Директива 2011/85/ЕС относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ L, 2024/1265, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj.

1.2. По-конкретно предложените регламенти включват следните промени, с които се гарантира съответствието с реформата от 2024 г.: а) общи разпоредби за мониторинг и оценка на проектите за бюджетни планове и за гарантиране на коригирането на прекомерния дефицит на държавите членки в еврозоната; б) санкции за държавите членки от еврозоната за неизпълнението на правилата за икономическо управление; и в) разпоредби за засилено наблюдение на държавите членки на еврозоната, изпитващи или застрашени от сериозни затруднения по отношение на финансовата си стабилност или получаващи финансова помощ, и за наблюдение след приключване на програмата. Съответствието с реформата ще допринесе за стабилността на икономическото управление на Съюза като цяло. Както вече беше посочено в становището на ЕЦБ относно тази реформа, наличието на стабилна рамка на Съюза за координация и наблюдение на икономическата и фискалната политика е от дълбок и огромен интерес за Съюза, държавите членки и по-специално на еврозоната ([5]).

1.3. Изясняването и опростяването на процедурите и задълженията за докладване, предвидено в предложените регламенти, също ще подобри ефективността на икономическото и фискалното наблюдение и ще намали тежестта на докладването за държавите членки.

1.4. Що се отнася по-специално до засиленото наблюдение, ЕЦБ приветства пояснението, че то ще се прилага по отношение на държавите членки от еврозоната, получаващи превантивна финансова помощ, във връзка с която от тях се изисква приемането на нови мерки на политиката. Това е така независимо от това дали превантивната финансова помощ се предоставя по кредитна линия с разширени условия по Европейския механизъм за стабилност (ЕМС), която сама по себе си включва изискване за приемане на нови мерки на политиката, или по друг инструмент за превантивна финансова помощ ([6]). Това пояснение ще изключи прилагането на засиленото наблюдение спрямо държавите членки от еврозоната, които получават превантивна финансова помощ, за която не са необходими нови мерки на политиката. Освен това за евентуални бъдещи инструменти за превантивна финансова помощ по ЕМС Комисията ще преценява дали прилагането на засилено наблюдение в крайна сметка е оправдано. ЕЦБ приветства систематизирането на прилагането или не на засиленото наблюдение спрямо държавите членки от еврозоната, които получават превантивна финансова помощ. ЕЦБ приветства също така разпоредбите от предложените регламенти, които изясняват целта и обхватът на наблюдението след приключване на програмата и го рационализират, като същевременно се поддържа ефективна оценка на рисковете от непогасяване.

1.5. На последно място, предложените регламенти също така съгласуват условията за финансиране по механизма за финансова подкрепа от Съюза за държавите членки извън еврозоната, които изпитват трудности с платежния си баланс, с цялостната сега действаща диверсифицирана стратегия на Съюза за финансиране, което ЕЦБ също приветства.

2. **Специфични забележки**

2.1. *Предложение за регламент за изменение на регламенти (ЕС) № 1173/2011 и (ЕС) № 473/2013*

ЕЦБ приветства предложените изменения на регламенти (ЕС) № 1173/2011 и (ЕС) № 473/2013, тъй като те имат за цел да гарантират привеждането на регламентите в съответствие с разпоредбите и цялостната логика и подход на реформираната рамка на Съюза за икономическо управление. Осигуряването на съгласуваност между различните регламенти, от които е съставена рамката на Съюза за икономическо управление, ще допринесе за по-голяма яснота и прозрачност, които са от жизненоважно значение за ефективното прилагане на реформираната рамка.

2.2. *Предложение за регламент за изменение на Регламент (ЕС) № 472/2013*

2.2.1. Както е посочено в параграф 1.4, ЕЦБ приветства поясненията относно предложените изменения на Регламент (ЕС) № 472/2013. Съгласно съображение 8 държава членка от еврозоната, която получава финансова помощ като превантивна мярка от една или няколко други държави членки или трети държави, Европейския механизъм за финансова стабилизация, ЕМС или друга съответна международна финансова институция, като например Международния валутен фонд, поради което се изисква приемането на нови мерки на политиките, следва да бъде обект на засилено наблюдение, включително ако тази финансова помощ все още не е изтеглена. В това съображение

([5]) Вж. общите забележки в Становище CON/2023/20 на Европейската централна банка от 5 юли 2023 г. относно предложение за реформа на икономическото управление в Съюза (ОВ C 290, 18.8.2023 г., стр. 17). Всички становища на ЕЦБ се публикуват на EUR-Lex.

([6]) Вж. съображение 8 от предложения регламент за изменение на Регламент (ЕС) № 472/2013.

също така се разяснява, че за кредитна линия с разширени условия по ЕМС се изискват такива нови мерки на политиките и по тази причина държава членка, получаваща такава финансова помощ като превантивна мярка, следва да бъде подложена на засилено наблюдение. Накрая, в съображение 8 се пояснява, че по отношение на новите инструменти за превантивна финансова помощ по ЕМС Комисията ще трябва да преценява за всеки отделен случай дали действително има такива нови мерки на политиката, свързани с новия инструмент, използван в този случай, и дали получаването на такава финансова помощ от държава членка оправдава прилагането на засилено наблюдение.

2.2.2. Както е посочено в параграф 1.4, ЕЦБ приветства предложеното вмъкване в член 14 от Регламент (ЕС) № 472/2013 на разпоредба, в която целта и обхватът на наблюдението след приключване на програмата се уточняват като наблюдението и оценката на: а) способността на съответната държава членка да възстанови получената финансова помощ, като се взема предвид нейното икономическо, бюджетно и финансово състояние; б) изпълнението на всички реформи, включени в програмата за макроикономически корекции или условията за получената превантивна финансова помощ; и в) необходимостта от коригиращи мерки за смекчаване на рисковете по отношение на това съответната държава членка да възстанови получената финансова помощ ([7]). Мисиите за проверка и съобщаването на получената оценка от Комисията на компетентната комисия на Европейския парламент, на Икономическия и финансов комитет и на парламента на съответната държава членка ще продължат да се провеждат в сътрудничество с ЕЦБ и по правило на всеки шест месеца.

2.2.3. ЕЦБ също така приветства предложението за вмъкване на друга нова разпоредба в член 14 от Регламент (ЕС) № 472/2013, която позволява на Комисията да спре прилагането на наблюдението след приключване на програмата пет години след началото му, за срок от пет години, при условие че извърши специфична оценка на способността на съответната държавата членка да възстанови получената финансова помощ, при изготвянето на която Комисията трябва да вземе предвид някои обстоятелства, посочени в предложената нова разпоредба ([8]). ЕЦБ отбелязва, че от нея не се очаква да действа в сътрудничество с Комисията при съобщаването на оценка ѝ или на решението за спиране на наблюдението след приключване на програмата. Съответните мисии обаче се провеждат съгласувано с ЕЦБ, подобно на мисиите за проверка след приключване на програмата.

2.2.4. Към момента на публикуването на предложението на Комисията, довело до приемането на Регламент (ЕС) № 472/2013, Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета ([9]) (наричан по-долу „Регламентът за ЕНМ“) все още не бил приет. Освен това становището на ЕЦБ по това предложение на Комисията ([10]) е прието на 7 март 2012 г., далеч преди финализирането на Регламента за ЕНМ и преди 4 ноември 2014 г., когато ЕЦБ започна да изпълнява възложените ѝ с него задачи. ЕЦБ приветства изричното споменаване в предложения регламент на взаимодействието между Регламента за ЕНМ, от една страна, и ролите на ЕЦБ като надзорен орган и на съответните национални компетентни органи в рамките на засиленото наблюдение ([11]) съгласно член 3, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 472/2013, от друга страна.

2.3. *Предложение за регламент за изменение на Регламент (ЕО) № 332/2002*

2.3.1. ЕЦБ приветства предложения регламент за изменение на Регламент (ЕО) № 332/2002, който има за цел да опрости условията за финансиране по механизма за финансова подкрепа от Съюза за държавите членки извън еврозоната, които изпитват трудности с платежния си баланс, и да повиши неговата ефикасност и разходна ефективност.

([7]) Вж. член 1, точка 9, буква б) от предложения регламент за изменение на Регламент (ЕС) № 472/2013, с който в член 14 от Регламент (ЕС) № 472/2013 се вмъква нов параграф 1а.

([8]) Вж. член 1, точка 9, буква г) от предложения регламент за изменение на Регламент (ЕС) № 472/2013, с който в член 14 от Регламент (ЕС) № 472/2013 се вмъква нов параграф 2а.

([9]) Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 г. за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции (ОВ L 287, 29.10.2013 г., стр. 63, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj).

([10]) Вж. Становище CON/2012/18 на Европейската централна банка от 7 март 2012 г. относно засиленото икономическо управление на еврозоната (ОВ C 141, 17.5.2012 г., стр. 7).

([11]) ЕЦБ отбелязва, че след изменението на Регламент (ЕС) № 472/2013 с предложения регламент член 7, параграф 4 (наблюдение по време на програмата) и член, 14, параграф 2 (наблюдение след приключване на програмата) ще препращат към член 3, параграф 3.

2.3.2. Методът на финансиране на механизма понастоящем се основава на финансиране „бек-ту-бек“, при което Комисията извършва пазарни операции въз основа на изискванията на всяка конкретна ситуация на отпускане на заеми. Това означава, че всяка сделка по получаване на заеми от Комисията е пряко свързана с нужда от отпускане на средства. Предложеният регламент за изменение на Регламент (ЕО) № 332/2002 променя метода на финансиране на механизма към диверсифицирана стратегия за финансиране, като го привежда в съответствие с единната диверсифицирана стратегия за финансиране на Комисията, която се прилага в момента.

Съставено във Франкфурт на Майн на 18 ноември 2025 година.

Председател на ЕЦБ
Christine LAGARDE